

Roger Helde, Anders Parmann og Elisabeth Suzen (Red.)

Undervisning i rettsvitenskap for de som ikke skal bli jurister

FAGBOKFORLAGET

Undervisning i rettsvitenskap for de som ikke skal bli jurister

Roger Helde, Anders Parmann og Elisabeth Suzen (Red.)

Undervisning i rettsvitenskap for de som ikke skal bli jurister

FAGBOKFORLAGET

Boken ble første gang utgitt i 2025 på Vigmostad & Bjørke AS.

Redaksjonelt arbeid, utvalg og introduksjon © Roger Helde, Anders Parmann og Elisabeth Suzen 2025. Hvert enkelt kapittel © den respektive forfatter 2025.

Dette verket, tilgjengelig fra <https://oa.fagbokforlaget.no>, omfattes av åndsverksloven og er lisensiert under følgende Creative Commons-lisens: Creative Commons Navngivelse 4.0 Internasjonal (CC BY 4.0).

Denne lisensen gir tillatelse til å kopiere, distribuere eller spre materialet i hvilket som helst medium eller format, og til å remikse, endre eller bygge videre på materialet til et hvilket som helst formål, inkludert kommersielle. Disse frihetene gis på følgende vilkår: Du må oppgi korrekt kreditering, oppgi en lenke til lisensen, og indikere om endringer er blitt gjort. Du kan gjøre dette på enhver rimelig måte, men uten at det kan forstås slik at lisensgiver bifaller deg eller din bruk av materialet. Du kan ikke gjøre bruk av juridiske betingelser eller teknologiske tiltak som lovmessig hindrer andre i å gjøre noe som lisensen tillater.

For å se en kopi av denne lisensen, besøk <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.no>

Lisensen gir deg ikke nødvendigvis alle de tillatelser som er nødvendig for din tiltenkte bruk. For eksempel kan andre rettigheter, som reklame-, personvern-, eller ideelle rettigheter, sette begrensninger på hvordan du kan bruke materialet.

Boken er fagfellevurdert i henhold til Universitets- og høgskolerådets retningslinjer for vitenskapelig publisering.

ISBN trykt utgave: 978-82-450-5860-4

ISBN digital utgave: 978-82-450-4948-0

DOI: <https://doi.org/10.55669/oa5402>

Spørsmål om denne utgivelsen kan rettes til:

fagbokforlaget@fagbokforlaget.no

www.fagbokforlaget.no

Omslagsdesign: Vegard Bolstad

Sats ved forlaget

Vigmostad & Bjørke AS er Miljøfyrtårn-sertifisert.

Miljøfyrtårn®

SERTIFISERT
VIRKSOMHET

Forord

I et stadig mer komplekst samfunn hvor juridiske spørsmål berører mange aspekter av våre liv, er det avgjørende at også ikke-jurister får en grunnleggende forståelse av juss. Dette er spesielt viktig i en tid hvor rettsliggjøring av samfunnet øker, og hvor yrkesutøvere må kunne ta informerte beslutninger og handle i tråd med lovens krav.

Denne antologien, *Undervisning i rettsvitenskap for de som ikke skal bli jurister*, er et viktig bidrag til dette feltet. Den gir en omfattende oversikt over metoder, utfordringer og løsninger knyttet til undervisning i juss for studenter som ikke skal bli jurister. Antologien er rettet mot undervisere, studenter og ledere som ønsker å forstå hvordan juridisk kunnskap kan formidles på en virkningsfull, engasjerende og meningsfull måte.

Gjennom konkrete eksempler og teoretiske diskusjoner viser forfatterne hvordan rettsvitenskap kan undervises på en virkningsfull, engasjerende og meningsfull måte.

Vi håper at denne utgivelsen vil være til stor nytte for både undervisere, studenter og ledere, og at den vil bidra til en dypere forståelse av hvordan juss kan undervises for de som ikke skal bli jurister. Med økende rettsliggjøring av samfunnet er det viktigere enn noensinne at profesjonsutøvere har den nødvendige juridiske kompetansen for å kunne ta informerte beslutninger og handle i tråd med lovens krav.

I et så stort antologiprojekt med bidrag fra mange forskere ved universiteter og høyskoler i Norge, Sverige og Danmark, er det mange som vi redaktører må takke. Vi vil takke Fagbokforlaget og forlagsredaktør Open Access Balder Holm for et svært godt samarbeid helt fra vårt første møte på Britannia Bar i Trondheim en maidag i 2023. Du har vist en profesjonalitet og fleksibilitet som vi setter stor pris på. I tillegg må en stor takk rettes til fagfeller som har lest, kontrollert og gitt tilbakemeldinger på kapittelmanusene.

Antologien er en del av et større prosjekt som redaktørene Helde (prosjektleder), Parmann og Suzen arbeider med, og som tar opp spørsmål knyttet til undervisning i juridiske emner for studenter som ikke skal bli jurister. Vi har vært helt avhengige av den støtten som ledelsen ved Handelshøgskolen

Nord universitet (HHN) har gitt oss, ikke bare til denne antologien, men også i forbindelse med utarbeidelse av tidsskriftsartikler og til å arrangere konferanser.

En stor takk rettes derfor til dekan Gry Agnete Alsos og prodekan Terje Andreas Mathisen ved HHN.

Vi må også rette en takk til de viktigste bidragsyterne i arbeidet med å gi ut en vitenskapelig antologi, nemlig alle forfatterne av de ulike kapitlene. Det har vært en glede å arbeide sammen med dere disse to årene, snakke med dere på telefonen, på nettmøter og skrivesamlinger.

Redaktørene håper at det nettverket som har oppstått og den fokus som denne antologien gir til tematikken ikke-juristers forståelse av juss, vil bidra til nye utgivelser og konferanser i årene framover.

Stjørdal og Bodø, 26. mai 2025

Roger Helde, Anders Parmann, Elisabeth Suzen

Innhold

INNLEDNING

Kapittel 1

Undervisning i rettsvitenskap 13

En oversikt over metoder, utfordringer og løsninger

Roger Helde

DEL 1 GENERELT OM RETTSVITENSKAPELIG UNDERVISNING

Kapittel 2

Den juridiske metode og loven som rettskilde 43

Jone Engh

Kapittel 3

Å forstå og bruke lovtekst 63

Nokre erfaringar etter omlegging til kasusbasert undervisning og eksamen ved sosialarbeidarutdanningane ved Høgskulen i Volda

Egil Arne Standal

Kapittel 4

Bruk av rettspraksis i undervisningen av jus til ikke-jurister 79

Anders Parmann

Kapittel 5

Å lære å skrive juss 93

Ikkje-juristar sitt møte med skriving av juridiske tekstar

Ingrid Barlund og Guri Lindblad

Kapittel 6

Ei undersøking av læringsutbytebeskrivingar i emne som inneheld jus for ikkje-juristar ved Høgskulen på Vestlandet 115

Borgtor Bøyum, Vilde Hanevik Lien, Dag Digernes og Lars Kvestad

Kapittel 7

Rettsbruk i tiden 139

Pia Moum Hellevik og Liv Jorunn B. Skippervik

DEL 2 ULIKE RETTSVITENSKAPELIGE EMNER OG EGNE ERFARINGER

Kapittel 8

**Juridisk metode i lærebøker i juridiske emner for studenter
som ikke studerer for å bli jurister** 161

Anders Parmann

Kapittel 9

Hvordan ser jurister verden? 175

Undervisning i juss på tverrfaglig masternivå

Monica Naime

Kapittel 10

Omvendt undervisning ved formidling av juss til journalistikkstudenter 191

Ellen Lexerød Hovlid

Kapittel 11

Fragmenter av en helhet de ikke ser 217

Hild Rønning

Kapittel 12

Designtenking som ramme for utvikling av undervisningskvalitet 239

Erfaringar frå bachelor i planlegging og administrasjon

Ingvild Sande Lillebø

Kapittel 13

Trafikklærerstudenter som juridiske undervisere 261

Benedicte Terjesen Næss og Roger Helde

Kapittel 14

**Hva er juridiske anvendelsesferdigheter i sykepleier-, sosionom-
og barnevernsutdanningene?** 285

*Ane Bendixen, Solveig Hodne, Pia Moum Hellevik, Maren Sagvaag Retland
og Liv Jorunn Baggegård Skippervik*

Kapittel 15	
Juridisk oversetter eller jurist som oversetter?	305
Om å undervise juridisk oversettelse	
<i>Claudia Förster Hegrenæs, Beate Sandvei og Ingrid Simonnæs</i>	
Kapittel 16	
Juridik för en bredare publik	327
Ämnesdidaktik och forskningsanknytning	
<i>Magnus Strand och Niklas Selberg</i>	
DEL 3 PEDAGOGIKK	
Kapittel 17	
Pedagogisk grunnlag for undervisning, veiledning og danning i høyere utdanning	349
<i>Elisabeth Suzen</i>	
Kapittel 18	
Gir metodikken fra problembasert læring (PBL)	369
God jusundervisning i enkeltemner for studenter som ikke skal bli jurister?	
<i>Anne Marit Vigdal</i>	
Kapittel 19	
Å lære seg etterforskning	389
Forenklet jussundervisning eller dybdelæring i anvendt juss?	
<i>Margrete Torseter og Linda Antoniett Hoel</i>	
Kapittel 20	
Å utvikle juridiske ferdigheter og faglig skjønn i en barnevernkontekst	415
Erfaringer med modellen yrkesautentisk casearbeid	
<i>Elizabeth Langsrud og Nadine Hvesser Lien</i>	
Kapittel 21	
Tekst- eller video-respons i rettslig sjangerlære?	439
Erfaring med tilbakemelding på skriftlige studentarbeider	
<i>Eivind Junker</i>	

DEL 4 LEDELSE OG JUSS

Kapittel 22

Juss for skoleledere – erfaringer og praktiske yrkeshandlinger 463

Trond Lekang

Kapittel 23

Kunnskapsutvikling om juss og ledelse 487

Et grunnlag for utøvelse av ledelse i barnehagen

Atle Kristensen og Morten Edvardsen

Kapittel 24

**Teaching Legal Risk Management and Intellectual Property Law
to non-law students – benefits and challenges 507**

Vishv Priya Kohli

Forfatterromtaler 527

Jussen griper inn i stadig flere deler av samfunnet. Men hvordan formidler vi rettsvitenskap til studenter som ikke skal bli jurister? Denne antologien gir svar, basert på innsikter fra 36 fremtredende forskere og undervisere ved universiteter og høyskoler i Norge, Sverige og Danmark. Boken viser hvordan juridiske temaer kan gjøres engasjerende og tilgjengelige på tvers av fagfelt.

Gjennom 24 kapitler presenteres praktiske og metodiske grep, teoretiske perspektiver og pedagogiske utfordringer knyttet til undervisning i juss for dem som skal anvende loven i praksis. Dette har relevans for en rekke ulike yrkesgrupper.

Antologien er resultat av et bredt faglig samarbeid og representerer et viktig bidrag til utvikling av undervisningspraksis og til økt forståelse av jussens rolle i samfunnet. Boken henvender seg særlig til undervisere, studenter og ledere som ønsker å styrke formidlingen av juridisk kunnskap og fremme en bredere rettslig bevissthet.

Antologiens redaktører er Roger Helde, Anders Parmann og Elisabeth Suzen.

www.fagbokforlaget.no

FAGBOKFORLAGET

